

Budapest, 2014. július 15., kedd (MTI) - A bírói függetlenség, a hatalmi ágak közti párbeszéd és a jogállamiság fontosságát hangsúlyozta Trócsányi László igazságügyi miniszter és Darák Péter, a Kúria elnöke a bíróságok napja alkalmából tartott ünnepségen, kedden Budapesten.

Trócsányi László kiemelte: az elmúlt években megváltozott a bírákra és bíróságokra vonatkozó szabályozás, a bírói függetlenség azonban változatlanul a demokratikus politikai berendezkedés, alkotmányosság állócsillaga.

A három klasszikus hatalmi ág közül a bírói hatalom súlya növekszik Európában: döntéseikkel a bíróságok, alkotmánybíróságok szabhatnak határt a kormányok politikai törekvéseinek, a bíróságok a jog uralmának védelmezői - mondta.

Kifejtette: a végrehajtó hatalom és a bírói hatalom közötti viszonyban szükséges a párbeszéd, és a bíróságok nemegyszer olyan súlyú döntéseket hoznak, amelyek befolyásolhatják a törvényhozó akaratát. Példa erre a Kúria devizahiteles jogegységi határozata, amelyet a jogalkotó átvezetett a jogrendszerbe. Trócsányi László jelezte: ha valamely hatalmi ág iránt változik a közbizalom, az más hatalmi ágaknál is jelentkezni fog; a törvényhozói, végrehajtó és bírói hatalom felelőssége végső soron közös: az emberek életének javítása.

A miniszter leszögezte, az európai integráció új jogi környezetet teremtett a bírák számára, a belső jog immár nem magában álló, zárt rendszer, a jogszabályokat folyamatosan együtt kell értelmezni az uniós joggal.

Az igazságügyi kormányzat terveiről szólva Trócsányi László beszélt az új polgári és büntető perrendtartás megalkotásáról. Az "irritált közhangulat" gyakran olyan elvárásokat táplál a büntető igazságszolgáltatással szemben, amelyeknek nem könnyű megfelelni. Teljes paradigmaváltásra nincs ok, olyan egyensúlyra van szükség, amely nem billen sem a vád, sem a védelem felé - mondta Trócsányi László, aki beszélt arról is: munkacsoportot hozott létre az Országos Bírósági Hivatal és a Kúria közreműködésével a közigazgatási és munkaügyi bíráskodás fejlesztése érdekében.

Hangsúlyozta, szívügyének tekinti a jogászképzés színvonalának emelését csakúgy, mint a bíróképzés és a továbbképzés ügyét.

Megjegyezte: tudatában van annak, hogy az egyik legnagyobb feladat a fővárosban működő bíróságok leterheltségéből fakadó problémák hosszú távú megoldása. A miniszter rámutatott: a bíróságok új rendszere az előző parlamenti ciklusban kiépült, az igazságszolgáltatás minősége azonban nagyban a bírák felkészültségén, szakmai és emberi kvalitásain múlik. A rendszernél fontosabb az azt működtető ember: "az, hogy mi van a fejében és a szívében; tudásnak és humánumnak együtt kell növekednie".

Az új rendszer csak akkor fog jól működni, ha a szereplők együttműködnek - tette hozzá Trócsányi László, jelezve: igazságügyi kapcsolatokért felelős államtitkárságot hoztak létre a minisztériumon belül, melynek egyik feladata a kapcsolattartás a tárca és a bíróságok zökkenőmentes együttműködése érdekében, tiszteletben tartva a bíróságok függetlenségét.

Darák Péter egy angol társadalomfilozófust idézve a jogállamot "a valaha megalkotott legcivilizáltabb és legkevésbé terhes állam-felfogásnak" nevezte. Juhász Andor korábbi kúriai elnököt idézve hozzáfűzte: "a bíróságnak a vész napjaiban is gondosan kell őrködni a kultúrájának reábizott tőkéje, a jogeszmé állandósága felett".

Hangsúlyozta: a rendszerváltás után történelmi kihívást jelentett a jogállam követelményrendszerének meghatározása. A jogállam legfontosabb követelménye a hatalmi ágak elválasztása mellett, hogy a kormányzat kötve van a joghoz, a jog a polgárok számára megismerhető, a jogalkalmazás jól szervezett, a polgárok pedig biztonságban érezhetik személyüket, vagyoniukat.

A társadalmi problémák és a jogi megoldások között hidat képez a jogállamiság, amely nem csupán a jogrendszer ellentmondás-mentességét foglalja magában, hanem egy értékkatalógus,

melynek alapvető eleme a közösség és az egyes ember méltósága, szabadsága, békéje. Az értékeket rangsorolni kell, és ha a jog "tisztaságát", ellentmondás-mentességét védő értékek ütköznek a jog legalapvetőbb értékeivel, akkor az utóbbit illeti meg az elsőbbség - szögezte le a főbíró.

Handó Tünde, az Országos Bírósági Hivatal elnöke azt mondta: egy nemzet egészségét, versenyképességét a bizalom szintje határozza meg, az igazságszolgáltatás stratégiai célkitűzései - elsősorban a magas színvonalú, független és gyors ítélkező munka - is azt szolgálják, hogy a bíróságok kivívják a társadalom bizalmát.

Közölte: az elmúlt három évben sikerült a főváros bíróságainak ügyhátralékát ledolgozni, jelenleg az egy főre jutó ügyek mennyisége a fővárosban az országos átlaghoz közelít, vagy az alatti. Ennek köszönhető az is, hogy a Fővárosi Törvényszék magára tudja vállalni azt a terhet, amit a devizahiteles ügyek fognak jelenteni.

A társadalom bíróságok iránti bizalmát erősítő lépések közé sorolta az elnök a megújult tájékoztatást, a mediációt, a tanúvédelmi programot, a gyermekbarát igazságszolgáltatást és a nyitott bíróság programot, amelynek keretében több mint 30 ezer diák ismerkedhetett meg az igazságszolgáltatás működésével.

Móroczné Simon Angéla, az Országos Bírói Tanács soros elnöke elmondta, hogy a testület hatásköre bővült a létrehozása óta eltelt években, jelenleg már az etikai kódex elfogadása is a tanács feladata. A kódex tervezete elkészült, várhatóan idén elfogadják.

A bíróságok napja alkalmából rendezett ünnepségen 85 bíró és igazságügyi alkalmazott kapta meg a Juhász Andor-díj arany, ezüst illetve bronz fokozatát, és más elismeréseket.

A másfél évszázada született Juhász Andor a Kúria elnöke volt 1925 és 1934 között. A bíróságok napját 2001 óta tartják meg minden évben július 15-én, a független bírói hatalmat megalapozó 1869. évi IV. törvénycikk kihirdetésének évfordulóján.

bja \ bbsg \ gkp

MTI 2014. július 15., kedd 16:25